SVERIGES RIKSDAG

Kommittémotion M

Motion till riksdagen 2026/27:2918

av Oskar Svärd m.fl. (M)

För ett hållbart brukande av vår natur

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att miljölagstiftningen måste förena höga miljöambitioner med ekonomisk utveckling och människors frihet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fullfölja reformen med en samlad miljöprövningsmyndighet för kortare och mer förutsebara tillståndsprocesser och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör ställas högre krav för att erhålla talerätt i egenskap av miljöorganisation och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förändra miljöbalken i grunden för en bättre balans mellan miljöskydd och andra angelägna samhällsintressen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att åtgärder för sänkta klimatutsläpp fortsatt bör baseras på evidens och hög effektivitet och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ersätta transportsektorns klimatmål med ett elektrifieringsmål och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka skogsägarnas ägande- och brukanderätt och undanröja omotiverade hinder för ett aktivt och hållbart skogsbruk och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att värna det svenska självbestämmandet över skogen och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska byråkratin och stärka lönsamheten i lantbruket och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka arealen naturbetesmarker och närliggande naturtyper samt förbättra förutsättningarna att hålla betande djur och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska vargstammen och utöka möjligheterna till skyddsjakt på varg och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka möjligheterna att skydda hundar och tamdjur mot vargangrepp och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska vildsvinsstammen där det behövs för att skydda jordbruk, trädgårdar och trafiksäkerhet och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att fjälljakten och fisket på statens mark är tillgängliga för alla, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta förenkla vapenhantering och övningsskytte för landets jakt- och sportskyttar och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra konkurrensen och djurägarnas möjligheter till priskontroll inom djursjukvården för lägre veterinärkostnader och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa storskalig industritrålning i Östersjön och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkerställa att en större andel svenskfångad fisk används för humankonsumtion, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda och införa beredskapskvoter för fisk som en del av Sveriges livsmedelsberedskap och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka förutsättningarna för det småskaliga och kustnära yrkesfisket samt yrkesfisket i våra insjöar och underlätta generationsväxling och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka jakten på skarv och gråsäl för att skydda kustmiljön samt möjliggöra handel med sälprodukter och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett förbud mot PFAS i konsumentprodukter och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera strandskyddslagstiftningen genom ett system med strandlov som förbättrar möjligheterna att bygga och verka nära stränder och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunerna ska ha ansvaret för att avgöra var strandlov ska beviljas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En effektiv och humanistisk miljöpolitik

Sverige behöver förena höga miljöambitioner med ekonomisk utveckling och människors frihet. Miljöpolitiken och utformningen av miljölagstiftningen måste utgå från människan och att hon aldrig kan ställas i motsats till naturen eftersom hon är en del av den. Vi ska ta ansvar för naturen och klimatet, men också för möjligheten att arbeta, driva företag och bygga en framtid i hela landet. Miljöpolitiken ska göra omställningen möjlig, utan att för den skull stoppa samhällets utveckling.

Vi har ett förvaltaransvar att ta hand om jorden och vårda den för våra barn och barnbarn. En frisk miljö är en förutsättning för att vi – och i förlängningen de – ska kunna leva ett gott liv.

Den biologiska mångfalden ger oss människor en myriad av nyttor och tjänster. För att nämna det uppenbara är vi, och naturen i stort, beroende av en komplicerad

samverkan mellan växter, djur, svampar och bakterier. Till detta ska läggas värdet av att allt vi kan lära oss och fascineras över som naturens mångfald visar upp. Att värna denna mångfald är en självklar utgångspunkt för moderat miljöpolitik.

Moderaterna tar klimatutmaningen på största allvar, men vi vet att lösningarna måste vara både effektiva och realistiska. Vår politik bygger på att teknikutveckling, innovation och marknadens kraft är de bästa verktygen för att minska utsläppen utan att offra Sveriges konkurrenskraft eller välfärd. Samtidigt är det nödvändigt med kloka klimatanpassningar för att möta de förändringar som redan sker – utan att för den skull bromsa tillväxten eller försvaga vår industri.

Vi tar hand om vår natur för att det är rätt, men framför allt för att det är viktigt för människan.

För Moderaterna är äganderätt, företagande och teknisk utveckling centrala utgångspunkter för att åstadkomma effektiva miljöförbättringar. Ökad cirkulär resursanvändning är ett tydligt exempel på hur miljön kan gynnas samtidigt som det kan stärka vår motståndskraft vid ett försämrat omvärldsläge. Människor som investerar i sin verksamhet, brukar sin mark och utvecklar nya lösningar ska mötas av tydliga spelregler som inte motarbetar de som tar ansvar för miljön. Staten ska ställa relevanta miljökrav, men också ta ansvar för att prövningar fungerar och att olika samhällsintressen vägs mot varandra.

En miljöprövning som möjliggör utveckling

Miljöprövningen ska säkerställa att verksamheter uppfyller högt ställda krav. Samtidigt måste den som vill investera kunna få ett tydligt besked inom rimlig tid. Den moderata utgångspunkten är att en rättssäker process också ska vara begriplig, sammanhållen och förutsebar.

Reformen med en samlad miljöprövningsmyndighet bör därför fullföljas med tydligt fokus på kortare handläggning och enhetliga bedömningar men också präglas av adekvat kunskap om regionala förhållanden och den bransch som prövningen gäller. En organisationsförändring är inte ett självändamål. Den ska göra verklig skillnad för verksamheter som behöver tillstånd och för de människor som berörs av prövningen.

Miljöbalken bör samtidigt förändras så att miljöskyddet bättre kan balanseras mot tillväxt, bostadsbyggande, energiförsörjning, infrastruktur samt jord- och skogsbruk.

Moderaterna ställer inte miljöansvar mot utveckling och produktion. Vi vill ha ett regelverk som gör det möjligt att ta ansvar för båda.

För projekt av särskild strategisk betydelse bör regeringen ges bättre möjligheter att åstadkomma snabba avgöranden. Sveriges försvarsförmåga, ekonomiska styrka och oberoende måste kunna tillmätas tydlig vikt, till exempel i relation till ett generellt skydd av individer av skyddade arter. Det ska ske inom rättssäkra ramar och med respekt för tillämpliga EU-rättsliga krav.

Utvecklingen av talerätten i den del den bygger på Århuskonventionen har gått i en riktning som är problematisk. För att dagens ordning ska ha en fortsatt bred acceptans bör kraven på vad som utgör en miljöorganisation bli tydligare och det finns skäl att bland annat ställa högre krav på den geografiska kopplingen mellan en organisation och det ärende som den påkallar sin talerätt för.

Effektiv klimatomställning

Klimatpolitiken ska ge människor och företag bättre möjligheter att välja bort fossila alternativ. För Moderaterna bör tyngdpunkten ligga på att möjliggöra omställningen genom teknik och investeringar, inte på att begränsa människors rörlighet. Sveriges position som ett av världens främsta exempel på hur tillväxt kan kombineras med sjunkande klimatutsläpp måste behållas. Det sker bäst genom att hålla fast vid den inslagna vägen med kunskapsbaserade och effektiva långsiktiga åtgärder, och mindre av plakatpolitik och kortsiktiga beslut utan acceptans hos företag och medborgare.

Vi vill ersätta transportsektorns klimatmål med ett elektrifieringsmål. Inriktningen ska vara att påskynda teknikskiftet och skapa en effektivare och mer rättvist fördelad omställning. Den närmare utformningen bör tydliggöra vilket resultat som ska uppnås och hur utvecklingen ska följas upp. Det är angeläget att i detta beakta att vissa sektorer har svårare att fullt ut elektrifiera bland annat på grund av utmanande logistik, till exempel delar av jord- och skogsbruket.

Stärkt äganderätt och svenskt självbestämmande över skogen

Den som äger skog ska ha goda möjligheter att långsiktigt bruka och utveckla sin egendom. Moderaterna vill att politiken utgår från tillit till skogsägarnas ansvarstagande och ger utrymme för olika sätt att bedriva ett aktivt och hållbart skogsbruk.

Omotiverade hinder och oproportionerliga inskränkningar ska undanröjas. Naturhänsyn och rättssäkerhet ska förenas med respekt för äganderätten. Staten bör eftersträva tydliga, långsiktiga och stabila villkor, inte skapa osäkerhet om förutsättningarna för att bruka den egna marken. Regelverk får inte arbeta mot de som tar extra hänsyn till natur och miljön.

Svenska skogsägare ska inte heller mötas av onödigt långtgående detaljstyrning från EU. Moderaterna vill värna det nationella handlingsutrymmet och verka för att beslut om svensk skog i så hög grad som möjligt fattas i Sverige. Gemensamma europeiska ambitioner måste lämna utrymme för svenska förhållanden och för ett fortsatt aktivt skogsbruk.

Lönsamt lantbruk och fler betande djur

Svenska lantbrukare ska ges bättre möjligheter att utveckla sina företag. Politiken bör prioritera arbetet på gården framför onödig administration och pröva regelkrav utifrån deras faktiska nytta. Lönsamhet ska vara en central utgångspunkt, inte en fråga som kommer sist.

Moderaterna vill därför minska byråkratin och stärka lantbrukets konkurrenskraft. Regler och myndighetskontakter ska utformas med respekt för företagarens tid och med förståelse för verksamhetens villkor. En viktig del i detta är hur EU förordningar och direktiv implementeras och tolkas där Sverige måste ha en tillväxtorienterad syn i tillämpningen.

Ett lönsamt och livskraftigt lantbruk är en central del för att upprätthålla vår motståndskraft i händelse av krig. Därför är det viktigt att det påbörjande arbetet att säkerställa tillgång till insatsvaror fullföljs.

Vi vill också förbättra de ekonomiska och praktiska förutsättningarna att hålla betande djur och öka arealen naturbetesmarker och närliggande naturtyper. Politiken bör göra det lättare att fortsätta med den djurhållning och skötsel som vi vill uppmuntra. Den som tar ansvar för markerna ska mötas av fungerande villkor.

Jakt och viltförvaltning med respekt för landsbygdens villkor

Jakten är inte bara en viktig del för viltvård och för att hålla viltskador och trafikskador på en acceptabel nivå. Jakt är även en värdefull del av det svenska kulturarvet som förtjänar att värnas.

Viltförvaltningen ska vara långsiktig och ta hänsyn till dem som bor och verkar där viltet finns. För Moderaterna är möjligheten att hålla tamdjur och bedriva jakt en viktig del av friheten och livskvaliteten på landsbygden.

Vargstammen bör minska och möjligheterna till skyddsjakt utökas. Vi vill också stärka möjligheterna att skydda hundar och tamdjur mot angrepp. Regelverket ska vara tydligt och praktiskt användbart för den som behöver skydda sina djur, med beaktande av Sveriges rättsliga förpliktelser. Ersättningen vid rovdjursangrepp måste upplevas som skälig av de drabbade.

Vildsvinsstammen bör minska där det behövs för att skydda jordbruk, trädgårdar och trafiksäkerhet. Förvaltningen ska kunna anpassas efter lokala behov och ge förutsättningar att förebygga skador.

Moderaterna vill vidare säkerställa att fjälljakten och fisket på statens mark är tillgängliga för alla. Utgångspunkten ska vara en öppen och rättssäker ordning.

Moderaterna har varit pådrivande för att förenkla vapenhantering för jakt och sportskyttar och detta arbete bör fortsätta. Moderaterna föreslår exempelvis att vapenhandlare ges möjlighet att direkt lämna ut licenser vid exempelvis byte av vapen i samma vapenklass eller inom vapengarderoben. Detta bör kunna ske direkt över disk, genom ett enkelt digitalt anmälningsförfarande till myndigheten. Moderaterna ser fortsatt behovet av att frågor om vapen och viltfrågor läggs över på en ny myndighet.

Det arbete som inletts under förra mandatperioden för att säkerställa goda möjligheter för övningsskytte i hela landet måste fullföljas. Det är angeläget att inte ytterligare skjutbanor läggs ner.

En djursjukvård med fungerande konkurrens

Djurägare ska kunna fatta informerade beslut om vård och kostnader. Vår utgångspunkt är att en väl fungerande marknad kräver både konkurrens och en stark ställning för kunden. Det ska vara möjligt att förstå vad en behandling kostar och vilka alternativ som finns.

Moderaterna vill förbättra konkurrensen och möjligheterna för djurägare att förutse kostnaderna för åtgärder i djursjukvården. Arbetet bör inriktas på tydligare prisinformation, bättre jämförbarhet och förutsättningar för fler aktörer att konkurrera med kvalitet och pris. Målet är lägre veterinärkostnader och större trygghet för djurägarna, utan att vårdens kvalitet åsidosätts.

Skydda Östersjön och ge det småskaliga fisket en framtid

Fiskeripolitiken ska förena ansvaret för havsmiljön med möjligheten att bedriva ett långsiktigt hållbart fiske. Beslut rörande förvaltningen av fisket ska genomföras inom ramen för en kunskapsbaserad och rättssäker förvaltning.

För många småskaliga fiskeföretag innebär dagens regelverk omfattande administration, komplicerade tillståndsprocesser och kontakter med flera myndigheter. Särskilt mindre aktörer har begränsade administrativa resurser. Därför behövs en översyn av regelverken för att stärka samordningen mellan ansvariga myndigheter, förbättra vägledningen och förenkla ansökningar om tillstånd och stöd. De ansvariga myndigheterna bör också ha ett tydligt uppdrag att främja utvecklingen av en livskraftig fiskerinäring.

Moderaterna vill att fisket primärt inriktas på fångster som går till humankonsumtion. Det är också viktigt att värna det småskaliga yrkesfisket längs våra kuster och större insjöar.

Moderaterna vill stoppa storskalig industritrålning i Östersjön. Sverige bör driva denna inriktning i det europeiska samarbetet och använda det nationella handlingsutrymmet för att genomföra den.

I en kris, förutsatt att hela produktionskedjan hänger ihop, är fisket en av de näringar som kan växla upp allra snabbast. För att vi snabbt ska kunna skala upp fisket i händelse av kris eller krig gäller det att det finns fisk i havet, fiskebåtar och fiskare, samt mottagningshamnar och beredningsindustri. Därför bör möjligheten att införa beredskapskvoter utredas.

Samtidigt ska det småskaliga fiskets förutsättningar stärkas och generationsväxling underlättas. Det ska finnas en framtid för den som vill ta över eller utveckla ett fiskeföretag. Yrkesfiskare läng kusten vittnar om att säl- och skarvstammarna har en betydande påverkan på både fiskbestånd och fiskeredskap. Detta är en faktor som påverkar lönsamhet och framtidstron inom kustfisket. Vi vill därför öka jakten på skarv och gråsäl som en del av arbetet för kustmiljön. Handel med sälprodukter måste tillåtas.

Förbjud PFAS i konsumentprodukter

Konsumenter ska kunna förvänta sig att samhället ställer tydliga krav på produkters säkerhet. Ansvaret för kemikalier ska inte vältras över på enskilda hushåll genom krav på att de själva ska bedöma varje ämne i varje produkt.

Moderaterna ser positivt på ett förbud mot PFAS i konsumentprodukter. Arbetet bör dock drivas med tydlig inriktning, och genomföras på ett sätt som ger effekt på marknaden. Den närmare regleringen behöver samordnas med EU:s kemikalieregler och ge tydliga förutsättningar för övergång till alternativ.

Från strandskyddsdispens till strandlov

Möjligheten att bo och verka nära vatten bör förbättras. Vi vill ha en ordning som kan förena skyddet för värdefulla strandområden med rimliga möjligheter att bygga och utveckla verksamheter, inte minst på landsbygden.

Moderaterna vill därför reformera strandskyddslagstiftningen genom ett system med strandlov. Prövningen bör utformas mer som ett tillståndsförfarande, där en åtgärds lämplighet bedöms utifrån tydliga kriterier, än som ett undantag från ett generellt förbud.

Kommunerna bör ha ansvaret för att avgöra var strandlov ska beviljas. Det lokala inflytandet ska stärkas, samtidigt som strandskyddets grundläggande syften värnas. Reformen ska ge större utrymme för lokala avvägningar och bättre möjligheter för människor att förverkliga sina planer.

Oskar Svärd (M)

Lars Johnsson (M)

Joanna Lewerentz (M)

Alice Landerholm (M)

Magdalena Hermelin (M)